Česká školní inspekce
Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-1003/23-A

Název	**Malostranská základní škola**
Sídlo	**Josefská 7, 118 00 Praha 1**
E-mail	**info@malostranskazs.cz**
IČO	**60436093**
Identifikátor	**600035239**
Právní forma	**Příspěvková organizace**
Zastupující	**Mgr. Tomáš Ledvinka**
Zřizovatel	**Městská část Praha 1**
Místo inspekční činnosti	**Josefská 7, 118 00 Praha 1** **Karmelitská 13, 118 00 Praha 1**
Inspekční činnost na místě	**22. 5. 2023 – 25. 5. 2023**

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace Malostranská základní škola (dále „škola“ nebo „instituce“) poskytuje vzdělání v základní škole a školské služby ve školní družině.

Hlavním záměrem základního vzdělávání je rozvíjet osobnost každého žáka tak, aby byl motivovaným žákem a kvalitním absolventem školy s rozvinutými klíčovými kompetencemi, všeobecným rozhledem, s morálními hodnotami a předpoklady uplatnit se v dalším studiu i praxi. Mezi priority školy patří důraz na výuku cizích jazyků a informatiku. K podpoře jazykového vzdělávání žáků přispívá posílení časové dotace výuky cizích jazyků, anglický jazyk je vyučován od 1. ročníku, od 7. ročníku si žáci mohou vybrat mezi německým a španělským jazykem. Od 4. ročníku jsou vyučovány informační technologie. Škola uskutečnila úpravy školního vzdělávacího programu pro základní školu a od školního roku 2022/2023 zavedla výuku nové informatiky podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2016 dochází k postupnému nárůstu počtu žáků a tříd. K 30. 9. 2022 se ve škole vzdělávalo 401 žáků v 18 třídách. Nejvyšší povolený počet žáků (500) byl naplněn na 80 %. Přibližně 27 % tvoří žáci se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s odlišným mateřským jazykem (dále „OMJ“). Ve školním roce 2021/2022 se zvýšil počet žáků s OMJ v přímé souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny. Na základní vzdělávání kontinuálně navazuje zájmové vzdělávání v 6 odděleních školní družiny. Od minulé inspekční činnosti v roce 2016 škola začala poskytovat vzdělávání v přípravné třídě.

Vzdělávání dětí a žáků probíhá ve dvou budovách v historickém centru Prahy. V budově v Karmelitské jsou vzděláváni žáci 1. stupně, děti z přípravné třídy a je zde školní družina. V sídle školy v Josefské ulici je kromě druhého stupně základní školy umístěno i Malostranské gymnázium (zřizovatel hlavní město Praha). Obě školy jsou vzájemně personálně i provozně propojeny. Ředitel školy (dále „ředitel“) řídí souběžně základní školu i gymnázium.

Škola je fakultní školou vysokých škol připravujících studenty na pedagogické profese (Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Matematicko-fyzikální fakulta UK a Pedagogická fakulta UK).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel v řízení instituce systematicky uplatňuje své dlouholeté řídicí zkušenosti a manažerské schopnosti. Koncepční záměry vycházející z aktuálních podmínek školy a jejích potřeb se vedení školy daří průběžně realizovat, např. zkvalitňování úrovně jazykového vzdělávání, doplňování tradiční výuky alternativními projekty nebo zlepšování materiálních podmínek školy.

Koexistence základní školy a gymnázia klade zvýšené nároky na organizaci vzdělávání. Účelným rozdělením kompetencí mezi tři zástupkyně, jež působí na obou školách, a na pedagogické pracovníky v rámci širšího vedení (výchovná poradkyně, koodinátorka primární prevence a vedoucí předmětových komisí a metodických sdružení), vytvořil ředitel vhodné podmínky pro fungování instituce. Kontrolní činnost probíhá podle stanoveného plánu a zahrnuje všechny oblasti školy. Hospitační činnost průběžně provádí vedení školy, identifikují didaktické nedostatky v průběhu vzdělávání a na základě svých zjištění doporučuje další postupy. Systematicky uskutečňovaná opatření mají vesměs pozitivní dopad na kvalitu výuku. S pedagogickou radou ředitel projednává pedagogické i organizační záležitosti a zásadní dokumenty školy.

Výchovně vzdělávací proces zajišťuje 81 pedagogických pracovníků. Většina z nich splňuje odbornou kvalifikaci. Pedagogický sbor se stabilizovaným základem je průběžně doplňován. Účelnou podporu začínajícím učitelům poskytuje vedení školy i ostatní členové

pedagogického sboru. Kvalitu personálních podmínek formuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, které zohledňuje aktuální potřeby školy, např. využití informačních technologií ve výuce, jazykové vzdělávání. Vedení školy klade potřebný důraz na svůj profesní růst.

Ředitel vytváří dobré podmínky pro rozvoj partnerských vztahů s organizacemi, které podporují zaměření školy v oblasti jazykového vzdělávání. Partnerský přístup k žákům a možnost ovlivňovat některé aspekty vzdělávání prostřednictvím práce žákovského parlamentu se pozitivně odráží v celkovém klimatu školy. Parlament pořádá neformální žákovské aktivity a je pro vedení školy významným partnerem při některých rozhodovacích procesech, např. pořádání každoročního happeningu.

Platformu pro participaci zákonných zástupců žáků na chodu školy představuje školská rada a Spolek rodičů a přátel Malostranské ZŠ. Škola udržuje konstruktivní vztahy se zřizovatelem.

Finanční a materiální podmínky školy umožňují realizovat vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů. Vícezdrojové financování přispívá k efektivní personální a materiální podpoře vzdělávání a pozitivně se odráží v materiálním vybavení, které je průběžně doplňováno a obnovováno, např. nově vybudovaná moderní chemická laboratoř, výškově nastavitelný nábytek, šatní skříňky. Rovněž bylo pořízeno nové vybavení v oblasti informačních a komunikačních technologií, např. rozšíření počítačové sítě, tablety, informativní obrazovky na chodbách, notebooky, modulové interaktivní tabule, jež je efektivně využíváno ve výuce. Škola vhodně využívá všechny dostupné prostory, má dostatek kmenových a odborných učeben, včetně výtvarného ateliéru, keramické dílny a cvičné kuchyňky. Školní družina využívá pro svou činnost zejména vlastní prostory, které svým vybavením a uspořádáním odpovídají potřebám žáků mladšího školního věku, částečně i třídy. K výuce tělesné výchovy, činnosti školní družiny i rozvoji pohybových aktivit žáků slouží tělocvičny v obou budovách, pronajaté tělocvičny v nedalekém Tyršově domě i venkovní školní areál. Terasa na střeše je při vhodném počasí využívána jako venkovní učebnu. Žáci mají k dispozici dobře vybavenou multifunkční knihovnu se studovnou, relaxační zóny ve škole i vnitrobloku a bufet. Stravování žáků je smluvně zajištěno ve dvou školních jídelnách nedaleko obou budov. Elektronicky zabezpečené vstupy a recepce s celodenní službou přispívají k bezpečnosti žáků a ochraně majetku.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným znakem průběhu vzdělávání je příjemná pracovní atmosféra založená na dodržování nastavených pravidel komunikace a chování. V přístupu vyučujících k žákům dominovala trpělivost, zájem a důslednost.

Ve většině hospitovaných hodin učitelé dbali na srozumitelné seznámení s cílem vyučovací hodiny, průběžně žáky motivovali a hodnotili. Zvolené metody a formy práce odpovídaly charakteru probíraného učiva, stanovenému cíli, věku žáků a jejich schopnostem. Vyučující kombinovali frontální výuku s řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků, uplatňovali kooperaci při skupinové práci i práci ve dvojicích, v rámci opakování témat ve výuce na 1. stupni zařazovali také didaktické hry s pohybovými prvky. Dynamické střídání činností a zařazování aktivizujících metod v části sledovaných hodin významně přispívalo k udržení pozornosti žáků a ke zvýšení jejich zájmu o probírané učivo. Žáci jsou cíleně vedeni k myšlení v souvislostech, odvozování nových poznatků, logickému a kritickému myšlení, samostatnosti při řešení zadaných úkolů i práci s různými zdroji informací. V průběhu vzdělávání byli povzbuzováni k formulaci hypotéz. Učitelé účelně koordinovali jednotlivé činnosti žáků, ponechávali jim dostatečný prostor pro iniciativu a sdělení názoru. Škola

podporuje rozvoj jazykových dovedností žáků v cizích jazycích. Na výborné úrovni byly hospitované hodiny anglického jazyka na 1. stupni, které byly vedeny v cílovém jazyce, rovnoměrně byl podporován rozvoj produktivních (písemný a mluvený projev) i receptivních řečových dovedností (poslech s porozuměním), žáci využívali osvojenou slovní zásobu a procvičovali si gramatické struktury s využitím výukových aplikací. Vyučující propojovali probírané učivo se zkušenostmi žáků, podporovali interaktivní řečové dovednosti, uplatňovali práci s chybou a důsledně korigovali výslovnost. V oblasti jazykové komunikace byli žáci při práci s textem vedeni k provázanosti interdisciplinárních přesahů – propojení jazykové a literární složky, dokládání svých tvrzení z textu a zdůvodnění probíraných gramatických jevů. Vhodně byla využito i emoční působení textu, využití různých forem čtení napomáhalo k rozvoji čtenářských kompetencí. Výuka na 2. stupni je doplňována např. mediální nebo dramatickou výchovou, kde jsou žáci vedeni ke kultivovanému mluvenému projevu nebo jsou u nich cíleně rozvíjeny divácké dovednosti. Názornost výuky ve většině hodin zvyšovalo smysluplné využití vhodných didaktických pomůcek, rovněž i účelné využití informačních a komunikačních technologií učiteli i žáky. Nechyběl důraz na mezipředmětové vztahy a také propojení učiva se skutečným životem žáků. Přínosná byla práce s chybou jako prostředkem k hledání a pochopení problému. V hodinách tělesné výchovy na 1. stupni jsou žáci zařazením prvků ze zdravotní tělesné výchovy vedeni k rozvoji hrubé motoriky pomocí balančních pomůcek (rovnoměrné posílení svalstva), což u nich vytváří předpoklady pro všestranný harmonický vývoj. Žáci v průběhu vzdělávání většinou prokazovali dobrou úroveň zvládnutí probíraného učiva. Učitelé respektovali individuální možnosti žáků a jejich tempo, v případě obtíží jim nabízeli účinnou podporu a pomoc, využívali ocenění dílčích pokroků žáků formou pochvaly a povzbuzení, poskytovali žákům prostor pro dotazy. Individualizovaný přístup ve výuce byl zaznamenán pouze v malé části hodin.

V menší části sledovaných hodin efektivitu vzdělávání snižovaly také některé méně účinné didaktické postupy a dílčí metodické nedostatky, např. nevhodně zvolené metody a formy, převažující aktivita na straně učitele nebo nevhodné časové a organizační rozvržení činností. Diferenciace a individualizace vzdělávání s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků a na jejich rozdílné studijní předpoklady byla v průběhu vyučovacích hodin zaznamenána pouze ojediněle, úprava způsobu hodnocení se ve výuce téměř neprojevila. Uplatňované vzdělávací strategie v menší míře odrážely individuální předpoklady žáků s ohledem na celé spektrum jejich nadání. Převažujícím nedostatkem byla absence využití závěru hodin ke shrnutí probíraného učiva. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení, které by podpořilo schopnost sebereflexe žáků a poskytlo jim zpětnou vazbu o splnění stanoveného vzdělávacího cíle, ve většině hospitovaných hodin chybělo.

Výbornou úroveň vykazovalo vzdělávání v přípravné třídě. Vyznačovalo se promyšlenou, provázanou a pestrou nabídkou. Zajímavé střídající se dynamické tematické činnosti zajistily potřebnou motivaci dětí i jejich soustředění. Profesionální intervenční postupy tak vytvářely velmi dobré podmínky pro komplexní rozvoj osobnosti dětí. Systematicky byly rozvíjeny klíčové kompetence potřebné pro přestup dětí do základního vzdělávání.

Přínosné bylo působení asistentek pedagoga, které poskytovaly nejen přiměřenou pomoc žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, ale svou činností napomáhaly i plynulosti vzdělávacího procesu (dopomoc ostatním žákům, organizační podpora při skupinové práci, příprava učebních materiálů).

Zájmové vzdělávání ve školní družině vhodně navazuje na základní vzdělávání. Zařazované aktivity (odpočinkové činnosti, rekreační či zájmové činnosti) reagují na potřeby a zájem účastníků, podporují vzájemnou komunikaci mezi žáky, umožňují realizaci pohybově

zaměřených aktivit. Řízené i spontánní činnosti a relaxace jsou přiměřeně časově rozvrženy. Školní družina obohacuje svůj program nabídkou venkovních sportovních aktivit a společných družinových akcí.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Individuální i celkové vzdělávací výsledky žáků jsou sledovány vyučujícími a vedením školy, pravidelně vyhodnocovány na jednáních pedagogické rady a analyzovány v metodických orgánech.

Z analýzy přehledů prospěchu vyplývá, že ve sledovaném období dosahovali žáci stabilních výsledků. Pedagogové získávají podklady pro hodnocení žáků standardním způsobem (písemné a ústní zkoušení). Většina žáků je hodnocena známkami, v případě žáků s OMJ škola využívá slovní hodnocení.

Dlouhodobě uplatňovaný funkční systém zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání zahrnuje efektivní nástroje interní evaluace i externí ověřování úrovně dosažených kompetencí. Přestože má škola sjednocená kritéria hodnocení žáků a s výsledky žáků systematicky pracuje, v některých nově vyučovaných předmětech na 2. stupni (dějepis, zeměpis, španělský jazyk), dosahovali někteří žáci horších výsledků, vyučující dostatečně nevyužili motivační funkci hodnocení.

Škola věnuje dostatečnou pozornost adaptaci žáků prvních ročníků na nové školní prostředí, což dokládají jejich vzdělávací výsledky. K bezproblémovému přechodu dětí do základního vzdělávání přispívá intenzivní spolupráce s mateřskou školou a rodiči budoucích žáků a také výuka v přípravné třídě.

Škola vytváří motivační prostředí pro rozvoj nadání žáků podporou jejich účasti ve vědomostních soutěžích a olympiádách.

V rámci školního poradenského pracoviště dochází k úzké kooperaci všech členů, k jednotlivým zjištěním jsou přijímána vhodná opatření, popř. jsou navrhovány konkrétní kroky směřující k dalšímu zvyšování efektivity nastavené podpory. Efektivní pomoc spočívá ve včasné pedagogické diagnostice žáků, informování jednotlivých vyučujících o vzdělávacích potřebách těchto žáků, v nastavení a využití podpůrných opatření. Různá míra pomoci je poskytována na základě spolupráce se školským poradenským zařízením (např. individuální vzdělávací plány, asistenti pedagoga, reedukace). Účinnost podpory je pravidelně vyhodnocována. Systémová opatření v rámci otevřeného vzdělávacího prostředí umožňují většině žáků zvládnout nároky povinné školní docházky na požadované úrovni.

Školní preventivní strategie se převážně zaměřují na vytváření příznivého sociálního klimatu. Nastavené preventivní mechanismy slouží k zachycení případných signálů různých forem rizikového chování, jsou funkční, o čemž svědčí i nižší míra výchovných opatření či snížených známek z chování. Důležitou roli v předcházení negativním jevům představuje i pestrá nabídka mimoškolních aktivit. Motivačně působí efekt pochval, které výrazně převažují nad uloženými kázeňskými opatřeními. Ojedinělé případy neomluvené absence byly řešeny vedením školy ve spolupráci se zákonnými zástupci.

Závěry

Vývoj školy

Od posledního inspekčního hodnocení se zvýšil počet žáků, tříd a pedagogických pracovníků. Škola úspěšně pokračuje v naplňování své koncepce, jejíž prioritou je podpora

rozvoje žáků v jazykovém vzdělávání a v informatice. Škola začala poskytovat vzdělávání v přípravné třídě. Vedení školy výrazně zlepšilo prostorové a materiální podmínky pro vzdělávání.

Silné stránky

- průběžné zkvalitňování a efektivní využití prostorových i materiálně technických podmínek a finančních prostředků pro vzdělávání,
- vstřícné prostředí školy podporující učení žáků,
- cílená podpora vzdělávání v anglickém jazyce a velmi dobrá úroveň řečových dovedností žáků,
- výborná úroveň vzdělávání dětí v přípravné třídě.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nižší míra diferenciace a individualizace výuky s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků a na jejich rozdílné studijní předpoklady,
- nedostatečné využití závěrů vyučovacích hodin ke zhodnocení naplnění vzdělávacích cílů včetně zapojení žáků do vzájemného hodnocení a sebehodnocení.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- cíleně podporovat zapojení žáků do vzájemného hodnocení a sebereflexe,
- ve vyšší míře uplatňovat diferenciaci a individualizaci ve výuce s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků a na jejich rozdílné studijní předpoklady,
- pracovat efektivně se závěry vyučovacích hodin, poskytovat prostor pro závěrečné shrnutí a vyhodnocení vzdělávacího cíle.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Potvrzení setrvání na pracovním místě ředitele Malostranské základní školy, Josefská 626/7, Praha 1, UHMCP1 305085/ 2019 ze dne 29. 7. 2019
2. Školní vzdělávací program Malostranské základní školy Čj. Švp 5/21 s platností od 1. 9.2021
3. Školní vzdělávací program školní družiny při Malostranské základní škole platný v termínu inspekční činnosti
4. Školní řád Malostranská základní škola platný k termínu inspekční činnosti
5. Vnitřní řád školní družiny platný v termínu inspekční činnosti
6. Výběr ze školní matriky žáků vedené ve školním roce 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
7. Rozvrh vyučovacích hodin pro školní rok 2022/2023 platný k termínu inspekční činnosti
8. Třídní knihy vedené ve školním roce 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
9. Záznamy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
10. Hospitační záznamy ředitele školy ve školním roce 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
11. Přehled o dalším vzdělávání pedagogů ve školních letech 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti

12. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (výběr k termínu inspekční činnosti)
13. Přehledy prospěchu žáků za školní roky 2021/2022 a 2022/2023
14. Minimální preventivní program školy 2022/2023 platný v termínu inspekční činnosti
15. Výběr z dokumentace školního poradenského pracoviště včetně dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami k termínu konání inspekční činnosti
16. Účetní závěrka za rok 2022, Vypořádání dotací MŠMT v roce 2022
17. Výroční zpráva školy za školní rok 2021/2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

PaedDr. Jana Máchalová,
školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Iva Hlásenská, školní inspektorka

Mgr. Hana Vávrová, školní inspektorka

Mgr. Martina Linhartová,
školní inspektorka

Ing. Ivana Černá, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.